

TIEDOTE 25.8.2020

"Tunnen olevani täysin tarpeeton."

POIKKEUSOLOISSA HUONO-OSAISUUS KASAUTUU

Luustoliiton tuoreen jäsenkyselyn tulokset vahvistavat sen, minkä arkkipiispa Mäkisen johtaman työryhmän (3.6.2020) julkaisema raportti kertoo: kevään poikkeustilan haitat ovat kohdistuneet ennen kaikkea niihin, jotka ovat valmiiksi olleet heikossa asemassa.

Luustoliitto lähetti osteoporoosia sairastaville jäsenilleen kyselyn, joka perustui THL:n koetun osallisuuden mittariin. Tuloksista on nähtävissä, että osalle jo ennen poikkeusoloja on koettu elämäntilanne ollut vaikea. Eristyksen kaltaisissa oloissa kokemus syrjäytymisestä on vahvistunut entisestään. Kyselyn vastauksissa tavallista olikin, että kokemus osattomuudesta oli laajaa ja koski useita eri osallisuuden osa-alueita.

Henkilöt, joilla kokemus omasta osattomuudesta oli vahva, oli tavallisesti haasteita myös käytännön arjessa: apua ei saanut tarvittaessa, sosiaalisia verkostoja ei ollut ja keinoja selvittää muuttuneessa tilanteessa oli vähän. Mäkisen johtaman työryhmän raportin sanoin: suurimman taakan ovat kantaneet ne, jotka ovat jo ennestään olleet heikoilla.

OSALLE IKÄÄNTYNEISTÄ DIGILOIKKA

Osa kyselyyn vastanneista kertoi kevään tuoneen myös internetin palvelut osaksi arjen hyvinvointia:

- 57 % oli käyttänyt netin liikuntavinkkejä
- 62 % oli löytänyt internetistä ruokaohjeita ja
- 53 % kertoi kokeilleensa uusia sähköisiä tapoja yhteydenpidossa läheisiinsä ja ystäviinsä.

LÄÄKÄRIN VASTAANOTTOAJAT PERUTTIIN

Julkisuudessa on annettu kuva, että pääasiassa pitkäaikaissairauksia sairastavat potilaat itse ovat peruuttaneet omat lääkäriaikansa. Niinpä terveyskeskusten vastaanottotilat ovat ammottaneet tyhjiyytään.

Luustoliiton kyselyn mukaan 27 % vastaanottoajoista on peruttu, mutta peruutukset ovat olleet pääosin lääkärin tai hoitavan tahon tekemiä. Vain pieni osa peruutuksista on tehty potilaan itsensä aloitteesta. Lisäksi liki joka kymmenes vastaaja, jonka aika on peruttu, on kertonut kyselyssä, että uutta vastaanottoaikaa ei ole annettu peruutetun tilalle.

Näin hoidon jatkoon liittyvät toimenpiteet voivat olla potilaan itsensä aloitteellisuuden varassa, kun terveydenhuolto "maksaa hoitovelkaa" ja normalisoi toimintaansa. Uuden ajan saaminen peruutetun tilalle voi viedä aikaa ja vaatia sinnikkyyttä – tämä on korkea kynnyksensä osattomaksi kokevalle ihmiselle.

PITKÄAIKAISSAIRAUDEN HOITAMINEN ON OLLUT HAASTE

Myös osteoporoosin omahoito eli potilaan oma arjessa tehty ja välttämätön pitkäaikaissairauden hoito on tuottanut huono-osaismalle ryhmälle haasteita. Monipuolisen ja terveellisen ruokavalion noudattamiseen ei ole ollut mahdollisuuksia ja liikunta on ollut rajoittunutta.

Osalle osteoporoosia sairastavista poikkeusolot ovat tuottaneet merkittäviä ongelmia sekä todennäköisesti heikentäneet terveydentilaa ja toimintakykyä. Nämä vaikuttavat ilman lisätoimia myös tulevaisuudessa. Tämä on lasku, jonka maksaminen on tärkeää hoitaa. Osteoporoosia sarastavat tarvitsevat toimivan pitkäaikaissairauden hoidon ja omahoidon ohjauksen sekä kuntoutusta.

Osteoporoosi

- ✓ Sairastaa jopa 400 000 suomalaista
- ✓ Voi sairastua iästä tai sukupuolesta riippumatta
- ✓ Usein taustalla jokin pitkäaikaissairaus tai läikehoito
- ✓ Tunnusmerkkejä pituuden lyheneminen ja luunmurtumat
- ✓ Jopa 40 000 murtumaa vuosittain
- ✓ Lonkkamurtumia tulee yli 7 000 vuodessa
- ✓ Lonkkamurtuma vaatii yleensä aina leikkaushoitoa ja vaatii kuntoutusta
- ✓ Lonkkamurtuman hoito maksaa yli 30 000 € ja joka 5. potilaan hengen

Arkkipiispa emeritus Kari Mäkisen johtama työryhmä jätti raporttinsa 3.6.2020, jossa esittää toimenpiteitä hyvinvoinnin ja tasa-arvon vahvistamiseksi koronakriisin jälkihoidossa.

#hoitopolutkuntoon #kukkarokiinni

LISÄTIETOJA:

puheenjohtaja Tiina Huusko tiina.huusko@sll.fimnet.fi
toiminnanjohtaja Ansa Holm, Suomen Luustoliitto ry
050 303 8129 tai ansa.holm@luustoliitto.fi
www.luustoliitto.fi